

[illegible]

وَهُدًى
لِلْعَالَمِينَ “Şüphesiz, insanlar için kurulan ilk ibadet evi, elbette Mekke’de, âlemlere rahmet ve hidayet kaynağı olarak kurulan Kâ’be’dir.” (Âli İmran, 3/96). Onun ilk banisinin Hz. Âdem olduğu rivayeti esas alınır, mabet geleneğinin ilk insanla başlamış olduğu ifade edilebilir (D.İ.A. “Cami” Mad.). Yüce dinimiz İslam, mensupları arasında sevgi ve şefkati temin, toplumsal birlikteliği, yardımlaşma ve dayanışmayı sağlamak amacıyla değişik kurumlar vücuda getirmiştir. Bu kuramların başında da şüphesiz camilerimiz gelmektedir. Cami, Asrı Saâdetten başlayarak on dört asır boyunca İslam diyarında Müslümanların ibadet, ilim ve meşveret durağı olmuştur. İbadet için toplanan cemaat, din ilmini de orada öğrenir, dünya işlerini de orada görüşür, hallederdi. Ancak dünya işleri çoğalıp çeşitlendikçe, cami sadece ibadet ve ilim merkezi olarak kalmış ve bu durum günümüze kadar böylece devam ede gelmiştir. Allah’ın zikredildiği mescitlerin, manevî bir atmosfere sahip olduğu da bir gerçektir. Müminler, huşu’ içinde “Allah’ın evi” olarak nitelendirilen bu mekânlerde, dünyanın aldatıcı ve insanı bunaltan ortamından kendilerini azıcık da olsa uzak tutarak, Rableriyle baş başa kalma, O’nun huzurunda durma imkânı bulurlar. Orada dertlilerin dertleri dinlenir, hastaların şifa bulması, borçluların borçlarının edası temenni edilir, gözyaşı dökenlerin gözyaşına ortak olunur, günahkârların, isyankârların pişmanlık dilekçelerine hep beraber “Âmin” diyerek ortak imza atılır, sevinçler paylaşılır, doğanlar orada karşılanır, ölenler oradan uğurlanır. Dostlukların temeli, bir sevgi ve barış sözüğü olan “Selam” ile orada atılır. Hâsılı orası bütün Müslümanların adeta ortak kalbi gibidir. O kalpte hayat varsa, Müslümanlarda da hayat vardır. Malum, kalbe toplardamar kirli kan taşır. Kalpte temizlenen kan, atardamarlar vasıtasıyla tekrar vücuda aktarılır. İşte camiye gelen insan, dış dünyada her ne kadar kötü davranış veya duygulara sahip olursa olsun, bu kutsal mekânlerden temizlenerek topluma döner/dönmelidir. Oradan çıkan cemaat, kalpten vücuda pompalanan temiz ve taze kan misali, topluma kazandırılmış yeni bir güçtür, güzelliktir, erdemdir, değerdir. Camilerimizde kin yerine sevgi, ayıp ve kusurların açığa çıkarılması yerine örtülmesi, kötü ve çirkin sözlerin yerine güz sözün hâkim olması, bölücülük yerine birlikteliğin, riya ve gösteriş yerine ihlâs ve samimiyetin hedeflenmesi oraların ihya ve imarı için vazgeçemeyeceğimiz temel esaslardır. Zira camilerimizin “Allah’ın evi” olarak nitelendirilmesi, bu ölçütlere sahip olmaları ile ilintili bir durumdur. Oralar, bunaldığımız değil huzur duyduğumuz mekânlar olmalıdır. Oraların manevi havasını bozacak, ibadet edenleri rahatsız edecek hususlardan kaçınmak gerekir. Mabetlerin huzurunu bozmak, oraları mabet hüviyetinden çıkarmak zulümdür. Nitekim yüce Mevla,

وَمَنْ
اَظْلَمُ
مِمَّنْ
مَنَعَ
مَسَاجِدَ
اللهِ اَنْ
يُذْكَرَ

فِيهَا
اسْمُهُ
وَسَعَى فِى
خَرَابِهَا
اُولَئِكَ
مَا كَانَ
لَهُمْ اَنْ
يَدْخُلُوهَآ اِلاَّ
خَائِفِينَ
لَهُمْ فِى
الدُّنْيَا
خِزْىٌ
وَلَهُمْ فِى
اْلاَخِرَةِ
عَذَابٌ
عَظِيمٌ “Allah’ın mescitlerinde onun adının anılmasını yasak eden ve onların yıkılması için çalışandan kim daha zalimdir. Böyleleri oralara (eğer girerlerse) ancak korka korka girebilmelidirler. Bunlar için dünyada rezillik, ahirette de büyük bir azap vardır.” (Bakara, 2/114) ifadeleriyle bu hususu dile getirmektedir. Camiler, mikro planda müminlerin dünyasını temsil etmektedir. Onlar orada ibadetlerinin sıhhat ve fazileti için nasıl İslam’a aykırı hususlardan kaçınmak zorunda iseler, dış âleme (toplumsal hayata) çiktıklarında da bu davranışlarını sürdürmeleri gerekir. Camide, nasıl dünya ve ahirete faydası olmayacak davranışlardan uzak kalmak gerekiyorsa, büyük mescit konumunda olan dünya hayatında da bu tür davranışlardan uzak kalınmalıdır. Camilerde saf düzeniyle zengin, fakir, köle, efendi arasındaki fark ortadan kalkar.Herkes bir safta Allah’ın huzurunda rükua varır, secdeye kapanır. Bütün bu hareketler tek bir komutla gerçekleşir. Bu komutun cemaat üzerindeki yansıması sosyolojik açıdan birçok yoruma tâbi tutulabilir. İnsanlarda birlikte hareket etme duygusu, toplumdan kopmama, toplumun uyum ve düzenini bozmama, idareciyi dinleme, bütün insanları eşit görme gibi birçok mesajlar çıkarılabilir. Sonuç olarak belirtmek gerekirse, camiler, huzur mekânlarıdır. Oraların ihya ve imarı, güller yüz, tatlı söz, hayırlı amel, Rabbimize yüneliş, ilim ve ahlakla olur. Bu ve benzeri güz el hasletler orada hâkimse, orası Beytullah’tır, mescittir, camidir. Dr. Yaşar YİĞİT

[İslam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)